

Mrk

Chapter 14

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Ἦν δὲ τὸ πάσχα, καὶ τὰ ἄζυμα, μετὰ δύο
Punika ugi ing- Paskah lan ing- riyaya-roti-tanpa-ragi sasampunipun kalih
[G1510](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3957](#) [G2532](#) [G3588](#) [G0106](#) [G3326](#) [G1417](#)
- ἡμέρας. καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς, πῶς
dinten lan sami-madosi para- imam-agung lan para- ahli-Kitab kadospundi
[G2250](#) [G2532](#) [G2212](#) [G3588](#) [G0749](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1122](#) [G4459](#)
- αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες, ἀποκτείνωσιν.
Panjenenganipun kanthi akal-licik nyepeng mejahi
[G0846](#) [G1722](#) [G1388](#) [G2902](#) [G0615](#)

Kacarita kurang rong dina wis riyaya Paskah lan riyaya Roti Tanpa Ragi. Para pangareping imam lan para ahli Toret padha golekan dalan bisane nyekel lan nyedani Gusti Yesus kalawan paekan

- 2 ἔλεγον γάρ, Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μή ποτε ἔσται
sami-ngandika amargi Sampun ing ing- riyaya supados-mboten ngantos wonten
[G3004](#) [G1063](#) [G3361](#) [G1722](#) [G3588](#) [G1859](#) [G3361](#) [G4219](#) [G1510](#)
- θόρυβος τοῦ λαοῦ.
gègèr saking- rakyat
[G2351](#) [G3588](#) [G2992](#)

sabab tembungé: "Aja ing wektu riyaya, supaya ora nggegerake wong akeh."

- 3 Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ, ἐν τῇ οἰκίᾳ Σίμωνος
Lan nalika-wonten Panjenenganipun ing ing- Bétania ing ing- griyanipun Simon
[G2532](#) [G1510](#) [G0846](#) [G1722](#) [G0963](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3614](#) [G4613](#)
- τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ, ἦλθεν γυνή
ingkang- kusta nalika-lenggah-dhahar Panjenenganipun rawuh satunggaling-wanita
[G3588](#) [G3015](#) [G2621](#) [G0846](#) [G2064](#) [G1135](#)
- ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτελοῦς; συντρίψασα τὴν
ambeta botol-alabaster lenga-wangi narwastu murni awis-sanget mecah ing-
[G2192](#) [G0211](#) [G3464](#) [G3487](#) [G4101](#) [G4185](#) [G4937](#) [G3588](#)
- ἀλάβαστρον, κατέχεεν αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς.
botol-alabaster ngesokaken Panjenenganipun ing- mustaka
[G0211](#) [G2708](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2776](#)

Ing nalika Gusti Yesus ana ing desa Betania, ana ing omahe Simon Budhug lan pinuju dhahar, ana wong wadon kang marak karo nggawa gendul watu isi lenga jebad nared tulen, kang akeh ajine. Gendule nuli dipecah, lengane banjur diesokake ing mustakane Gusti Yesus.

- 4 ἦσαν δὲ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς, Εἰς
wonten nanging sawetawis-tiyang sami-nepsu dhateng piyambakipun-piyambak Kanggé
[G1510](#) [G1161](#) [G5100](#) [G0023](#) [G4314](#) [G1438](#) [G1519](#)
- τί ἦ ἀπώλεια αὐτῆ τοῦ μύρου γέγονεν?
menapa punika- kasiyasian punika saking- lenga-wangi sampun-kedadosan
[G5101](#) [G3588](#) [G0684](#) [G3778](#) [G3588](#) [G3464](#) [G1096](#)

Pratingkah mangkono iku ndadekake muring-muringe sawenehing wong lan padha rasanen: "Yagene lenga jebad iku diebreh-ebreh mangkono?"

- 5 ἡδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι ἐπάνω δηναρίων
 saged amargi punika ing- lenga-wangi dipunsadé langkung-saking dinar
[G1410](#) [G1063](#) [G3778](#) [G3588](#) [G3464](#) [G4097](#) [G1883](#) [G1220](#)
- τριακοσίων, καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς. καὶ ἐνεβριμῶντο
 tigang-atus lan dipunparingaken dhateng-para- tiyang-mlarat lan sami-nyentak
[G5145](#) [G2532](#) [G1325](#) [G3588](#) [G4434](#) [G2532](#) [G1690](#)
- αὐτῇ.
 piyambakipun
[G0846](#)

Sabab saupama diedola, mesthi payu luwih saka telung atus dinar, kena didanakake marang wong miskin." Wong wadon mau banjur disrengeni.

- 6 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἄφετε αὐτήν; τί
 ingkang- nanging Yésus ngandika Kaparengna piyambakipun kanggé-menapa
[G3588](#) [G1161](#) [G2424](#) [G3004](#) [G0863](#) [G0846](#) [G5101](#)
- αὐτῇ κόπους παρέχετε? καλὸν ἔργον ἠργάσατο
 piyambakipun kasusahan panjenengan-paringaken saé pandamel sampun-nglampahi
[G0846](#) [G2873](#) [G3930](#) [G2570](#) [G2041](#) [G2038](#)
- ἐν ἐμοί.
 dhateng Kawula
[G1722](#) [G1473](#)

Nanging Gusti Yesus ngandika: "Nengna bae wong iku. Yagene kowe padha gawe ribeding atine? Wong iku nindakake panggawe becik marang Aku.

- 7 πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ'
 saben-wekdal amargi para- tiyang-mlarat panjenengan-gadhahi sareng
[G3842](#) [G1063](#) [G3588](#) [G4434](#) [G2192](#) [G3326](#)
- ἐαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε δύνασθε
 panjenengan-piyambak lan manawi panjenengan-kersa panjenengan-saged
[G1438](#) [G2532](#) [G3752](#) [G2309](#) [G1410](#)
- αὐτοῖς (πάντοτε) εἶ ποιῆσαι; ἐμὲ δὲ οὐ
 piyambakipun-sedayya (saben-wekdal) saé nindakaken Kawula nanging mboten
[G0846](#) [G3842](#) [G2095](#) [G4160](#) [G1473](#) [G1161](#) [G3756](#)
- πάντοτε ἔχετε.
 saben-wekdal panjenengan-gadhahi
[G3842](#) [G2192](#)

Sabab wong miskin iku salawase ana ing kowe, kowe bisa mitulungi sawanci-wanci, nanging Aku ora bakal salawase ana ing kowe.

- 8 ὁ ἔσχεν ἐποίησεν. προέλαβεν μυρίσαι τὸ σῶμά
 punapa piyambakipun-gadhahi sampun-nindakaken sampun-rumiyin njebadi ing- badan
[G3739](#) [G2192](#) [G4160](#) [G4301](#) [G3462](#) [G3588](#) [G4983](#)
- μου εἰς τὸν ἐνταφιασμόν.
 Kawula kanggé ing- panguburan
[G1473](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1780](#)

Wong iku wus nindakake apa kang bisa ditindakake. SariraKu wus dijebadi minangka pacawisan tumrap anggonKu bakal kasarekake.

9 ἀμὴν δὲ λέγω ὑμῖν, ὅπου ἔαν
 saestu ugi Kawula-matur dhateng-panjenengan-sedaya ing-pundi-kemawon manawi
[G0281](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3699](#) [G1437](#)

κηρυχθῆ
 dipunwartakaken τὸ εὐαγγέλιον εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὁ
[G2784](#) [G3588](#) [G2098](#) [G1519](#) [G3650](#) [G3588](#) [G2889](#) [G2532](#) [G3739](#)

ἐποίησεν αὕτη, λαληθήσεται εἰς μνημόսουν
 sampun-dipunindakaken piyambakipun-punika badhé-dipuncariyosaken minangka pangéling-éling
[G4160](#) [G3778](#) [G2980](#) [G1519](#) [G3422](#)

αὐτῆς.
 piyambakipun
[G0846](#)

Aku pitutur marang kowe: Satemene anaa ing ngendi bae Injil kawartakake ing saindenging jagad iki, apa kang ditindakake iku iya bakal kacaritakake minangka pangeling-eling marang dheweke.”

10 Καὶ Ἰούδας Ἰσκαριῶθ, ὁ εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθεν πρὸς
 Lan Yudas Iskariot ingkang-satunggal saking-kalih-welas késah dhateng
[G2532](#) [G2455](#) [G2469](#) [G3588](#) [G1520](#) [G3588](#) [G1427](#) [G0565](#) [G4314](#)

τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα αὐτὸν παραδοῖ αὐτοῖς.
 para-imam-agung supados Panjenenganipun masrahaken dhateng-piyambakipun-sedaya
[G3588](#) [G0749](#) [G2443](#) [G0846](#) [G3860](#) [G0846](#)

Sawuse mangkono, Yudas Iskariot, kang kagolong sakabat rolas, lunga nemoni para pangareping imam arep ngulungake Gusti Yesus.

11 οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ
 para-ughi sasampunipun-mireng sami-bingah lan sami-janji dhateng-piyambakipun
[G3588](#) [G1161](#) [G0191](#) [G5463](#) [G2532](#) [G1861](#) [G0846](#)

ἀργύριον δοῦναι. καὶ ἐζήτει πῶς αὐτὸν εὐκαίρως
 yatra-pérak maringi lan madosi kadospundi Panjenenganipun ing-wekdal-ingkang-saé
[G0694](#) [G1325](#) [G2532](#) [G2212](#) [G4459](#) [G0846](#) [G2122](#)

παραδοῖ.
 masrahaken
[G3860](#)

Iku bareng krungu padha bungah sarta janji bakal ngopahi dhuwit dheweke. Yudas banjur golek dalan kang prayoga bisane ngulungake Gusti Yesus.

12 Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πάσχα ἔθουον,
 Lan ing-sapisan dinten saking-roti-tanpa-ragi nalika ing-Paskah sami-nyembelih
[G2532](#) [G3588](#) [G4413](#) [G2250](#) [G3588](#) [G0106](#) [G3753](#) [G3588](#) [G3957](#) [G2380](#)

λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ποῦ
 matur dhateng-Panjenenganipun para-murid Panjenenganipun Ing-pundi
[G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G4226](#)

θέλεις ἀπελθόντες, ἐτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς
 Panjenengan-kersa sasampunipun-késah kawula-samektakaken supados Panjenengan-dhahar
[G2309](#) [G0565](#) [G2090](#) [G2443](#) [G5315](#)

τὸ πάσχα?
 ing-Paskah
[G3588](#) [G3957](#)

Nalika dina kapisan ing riyaya Roti Tanpa Ragi, yaiku dina panyembelehing wedhus Paskah, para sakabate Gusti Yesus padha matur: “Karsa Paduka, kawula sami kadhawuhan cecawis Paskah kagem Paduka wonten ing pundi?”

- 13 καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει
lan ngutus kalih saking- murid Panjenenganipun lan ngandika
[G2532](#) [G0649](#) [G1417](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3004](#)
- αὐτοῖς,
dhateng-piyambakipun-sedaya Ἐπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσῃ
[G0846](#) [G5217](#) [G1519](#) [G3588](#) [G4172](#) [G2532](#) [G0528](#)
- ὑμῖν ἄνθρωπος, κεράμιον ὕδατος βασιάζων. ἀκολουθήσατε
panjenengan-sedaya satunggaling-tiyang genthong-toya toya ambeta ndèrèkna
[G4771](#) [G0444](#) [G2765](#) [G5204](#) [G0941](#) [G0190](#)
- αὐτῷ.
piyambakipun
[G0846](#)

Gusti Yesus banjur ngutus sakabat loro kalawan dipangandikani mangkene: "Padha menyang kutha; ana ing kana kowe bakal kapethuk karo wong ngindhit jun isi banyu. Iku etutna,

- 14 καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ, εἶπατε τῷ οἰκοδεσπότη, ὅτι
lan ing-pundi-kemawon manawi mlebet matura dhateng- ingkang-gadhah-griya bilih
[G2532](#) [G3699](#) [G1437](#) [G1525](#) [G3004](#) [G3588](#) [G3617](#) [G3754](#)
- Ὁ Διδάσκαλος λέγει, Ποῦ ἐστὶν τὸ κατάλυμά μου, ὅπου
Ingkang- Guru ngandika Ing-pundi wonten ing- kamar-tamu Kawula ing-pundi
[G3588](#) [G1320](#) [G3004](#) [G4226](#) [G1510](#) [G3588](#) [G2646](#) [G1473](#) [G3699](#)
- τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω?
ing- Paskah sareng kaliyan- murid Kawula dhahar
[G3588](#) [G3957](#) [G3326](#) [G3588](#) [G3101](#) [G1473](#) [G5315](#)

lan kandhaa marang wong kang duwe omah, kang dileboni wong mau: Piwelingipun Guru: Endi kamar kang dicawisake, kang bakal Dakanggo dhahar Paskah karo para sakabatKu?

- 15 καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα,
lan piyambakipun panjenengan-sedaya badhé-nedahaken kamar-ninggil ageng
[G2532](#) [G0846](#) [G4771](#) [G1166](#) [G0508](#) [G3173](#)
- ἐστρωμένον ἑτοιμον. καὶ ἐκεῖ ἐτοιμάσατε ἡμῖν.
sampun-dipungelar samekta lan ing-ngriku samektakna kanggé-kawula-sedaya
[G4766](#) [G2092](#) [G2532](#) [G1563](#) [G2090](#) [G1473](#)

Wong mau banjur bakal nuduhake kamar kang jembar ana ing loteng, kang wis katata miranti. Padha nyawisna Paskah ana ing kono kanggo aku kabeh!"

- 16 καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταί, καὶ ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, καὶ
lan sami-medal para- murid lan rawuh dhateng ing- kitha lan
[G2532](#) [G1831](#) [G3588](#) [G3101](#) [G2532](#) [G2064](#) [G1519](#) [G3588](#) [G4172](#) [G2532](#)
- εὔρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς, καὶ
manggihaken kados sampun-ngandika dhateng-piyambakipun-sedaya lan
[G2147](#) [G2531](#) [G3004](#) [G0846](#) [G2532](#)
- ἠτοιμάσαν τὸ πάσχα.
sami-nyamektakaken ing- Paskah
[G2090](#) [G3588](#) [G3957](#)

Karone banjur padha mangkat lan satekane ing kutha, tinemune iya kaya kang wis kapangandikakake dening Gusti Yesus. Banjur padha nyawisake Paskah.

- 17 Καὶ ὀψίας γενομένης, ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα.
Lan sonten sasampunipun-dados rawuh sareng kaliyan- kalih-welas
[G2532](#) [G3798](#) [G1096](#) [G2064](#) [G3326](#) [G3588](#) [G1427](#)

Bareng sore Gusti Yesus rawuh ing kono kadherekake sakabate rolas.

- 18 καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν, καὶ ἐσθιόντων, ὁ
lan nalika-sami-lenggah-dhahar piyambakipun-sedaya lan nalika-sami-dhahar ingkang-
[G2532](#) [G0345](#) [G0846](#) [G2532](#) [G2068](#) [G3588](#)
- Ἰησοῦς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ
Yésus ngandika Saestu Kawula-matur dhateng-panjenengan-sedaya bilih satunggal saking
[G2424](#) [G3004](#) [G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3754](#) [G1520](#) [G1537](#)
- ὕμῶν παραδώσει με, ὁ ἐσθίων μετ' ἑμοῦ.
panjenengan-sedaya badhé-masrahaken Kawula ingkang-dhahar sareng Kawula
[G4771](#) [G3860](#) [G1473](#) [G3588](#) [G2068](#) [G3326](#) [G1473](#)

nalika padha linggih mangan, Gusti Yesus ngandika: “Aku pitutur ing kowe: satemene ana panunggalanmu siji kang bakal ngulungake Aku, yaiku kang ndherek dhahar Aku.”

- 19 ἤρξαντο λυπεῖσθαι, καὶ λέγειν αὐτῷ, εἷς
sami-wiwit sedhih lan matur dhateng-Panjenenganipun satunggal
[G0756](#) [G3076](#) [G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1520](#)
- κατὰ εἷς, Μήτηρ ἐγώ?
setunggal-setunggal satunggal Menapa kawula
[G2596](#) [G1520](#) [G3385](#) [G1473](#)

Kabeh banjur padha sedhih atine, lan padha matur genti-genti: “Rak sanes kawula ta, Gusti?”

- 20 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, Εἷς τῶν δώδεκα,
ingkang- ugi ngandika dhateng-piyambakipun-sedaya Satunggal saking-kalih-welas
[G3588](#) [G1161](#) [G3004](#) [G0846](#) [G1520](#) [G3588](#) [G1427](#)
- ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἑμοῦ εἷς τὸ (ἐν) τρύβλιον.
ingkang- nyelupaken sareng Kawula dhateng ing- (satunggal) pinggan
[G3588](#) [G1686](#) [G3326](#) [G1473](#) [G1519](#) [G3588](#) [G1520](#) [G5165](#)

Paring wangsulane: “Wong iku salah sawijining panunggalamu rolas iki, kang nyelupake roti ing pinggan karo Aku.

- 21 ὅτι ὁ μὲν Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται
amargi ingkang- pancèn Putraning - Manungsa késah kados sampun-kaseratan
[G3754](#) [G3588](#) [G3303](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G5217](#) [G2531](#) [G1125](#)
- περὶ αὐτοῦ; οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ
bab Panjenenganipun cilaka nanging dhateng- tiyang punika lantaran piyambakipun
[G4012](#) [G0846](#) [G3759](#) [G1161](#) [G3588](#) [G0444](#) [G1565](#) [G1223](#) [G3739](#)
- ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται; καλὸν αὐτῷ
ingkang- Putraning - Manungsa dipunkhianati langkung-saé kanggé-piyambakipun
[G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G3860](#) [G2570](#) [G0846](#)
- εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.
manawi mboten dipunlairaken ingkang- tiyang punika
[G1487](#) [G3756](#) [G1080](#) [G3588](#) [G0444](#) [G1565](#)

Putraning Manungsa pancen bakal jengkar ngetrepi apa kang wis katulis tumrap Panjenengane, nanging bilai wong kang dadi margane Putraning manungsa kaulungake. Luwih becik, saupama wong iku ora lair.”

- 22 Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν, λαβὼν ἄρτον,
 Lan nalika-sami-dhahar piyambakipun-sedaya sasampunipun-mendhet roti
[G2532](#) [G2068](#) [G0846](#) [G2983](#) [G0740](#)
- εὐλογήσας, ἔκλασεν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ
 sasampunipun-mberkahi mecah lan maringi dhateng-piyambakipun-sedaya lan
[G2127](#) [G2806](#) [G2532](#) [G1325](#) [G0846](#) [G2532](#)
- εἶπεν, Λάβετε, τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου.
 ngandika Tampanana punika inggih-punika ing- badan Kawula
[G3004](#) [G2983](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3588](#) [G4983](#) [G1473](#)

Nalika padha mangan, Gusti Yesus banjur mundhut roti, sawise dibarkahi tumuli dicuwil-cuwil sarta diparingake marang para sakabat, kalawan ngandika: "Padha tampanana, iki sariraKu."

- 23 καὶ λαβὼν ποτήριον, εὐχαριστήσας ἔδωκεν
 lan sasampunipun-mendhet cangkir sasampunipun-saos-sokur maringi
[G2532](#) [G2983](#) [G4221](#) [G2168](#) [G1325](#)
- αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἕξ αὐτοῦ πάντες.
 dhateng-piyambakipun-sedaya lan sami-ngunjuk saking punika sedaya
[G0846](#) [G2532](#) [G4095](#) [G1537](#) [G0846](#) [G3956](#)

Sawise mangkono, Gusti Yesus banjur mundhut tuwung, lan sawise saos sokur tuwung nuli diparingake marang para sakabat. Kabeh banjur padha ngombe saka ing tuwung mau.

- 24 καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Τοῦτό ἐστιν τὸ αἷμά μου
 lan ngandika dhateng-piyambakipun-sedaya Punika inggih-punika ing- rah Kawula
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3778](#) [G1510](#) [G3588](#) [G0129](#) [G1473](#)
- τῆς διαθήκης, τὸ ἐκχυννόμενον ὑπὲρ πολλῶν.
 saking-prajanjian ingkang-dipunsokaken kanggé tiyang-kathah
[G3588](#) [G1242](#) [G3588](#) [G1632](#) [G5228](#) [G4183](#)

Pangandikane Gusti Yesus: "Iki getihKu, getihing prajanjian, kang diwutahake kanggo wong akeh.

- 25 ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ
 saestu Kawula-matur dhateng-panjenengan-sedaya bilih mboten-malih mboten mboten
[G0281](#) [G3004](#) [G4771](#) [G3754](#) [G3765](#) [G3756](#) [G3361](#)
- πίω ἐκ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας
 Kawula-ngunjuk saking ing- woh saking-wit-anggur ngantos ing- dinten
[G4095](#) [G1537](#) [G3588](#) [G1081](#) [G3588](#) [G0288](#) [G2193](#) [G3588](#) [G2250](#)
- ἐκεῖνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν, ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ.
 punika manawi punika Kawula-ngunjuk énggal ing ing- Kraton - Gusti-Allah
[G1565](#) [G3752](#) [G0846](#) [G4095](#) [G2537](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0932](#) [G3588](#) [G2316](#)

Aku pitutur marang kowe: Satemene Aku ora bakal ngombe maneh saka pametune wit anggur, nganti tumeka dinane Aku bakal ngombe kang anyar ana ing Kratoning Allah."

- 26 Καὶ ὑμνήσαντες, ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.
 Lan sasampunipun-ngidungaken sami-medal dhateng ing- Redi - Zaitun
[G2532](#) [G5214](#) [G1831](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3735](#) [G3588](#) [G1636](#)

Sawise padha ngrepekake kidung pamuji, banjur padha menyang ing gunung Zaitun.

27 Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ὅτι Πάντες
 Lan ngandika dhateng-piyambakipun-sedaya ingkang- Yésus bilih Panjenengan-sedaya
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3754](#) [G3956](#)

σκανδαλισθήσεσθε <ἐν ἑμοῖ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ>; ὅτι
 badhé-sami-kesandhung <ing Kawula ing ing- dalu punika> amargi
[G4624](#) [G1722](#) [G1473](#) [G1722](#) [G3588](#) [G3571](#) [G3778](#) [G3754](#)

γέγραπται, Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ τὰ πρόβατα
 sampun-kaseratan Kawula-badhé-nggeruk ingkang- pangèn lan para- ménda
[G1125](#) [G3960](#) [G3588](#) [G4166](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4263](#)

διασκορπισθήσονται.
 badhé-sami-buyar
[G1287](#)

| Gusti Yesus nuli ngandika: “Kowe kabeh bakal padha kacuwan marga saka Aku. Sabab ana tulisan mangkene: Ingsun bakal nggebag juru pangon, sarta wedhus-wedhuse bakal padha pating slebar.

28 ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐγερθῆναί με, προάξω ὑμᾶς
 nanging sasampunipun ing- Kawula-wungu Kawula badhé-ngrumiyini panjenengan-sedaya
[G0235](#) [G3326](#) [G3588](#) [G1453](#) [G1473](#) [G4254](#) [G4771](#)

εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
 dhateng ing- Galiléa
[G1519](#) [G3588](#) [G1056](#)

| Nanging sawise Aku katangekake, Aku bakal ndhisiki kowe menyang ing tanah Galilea.”

29 ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ, Εἰ καὶ πάντες
 ingkang- ugi Pétrus matur dhateng-Panjenenganipun Sanadyan ugi sedaya
[G3588](#) [G1161](#) [G4074](#) [G5346](#) [G0846](#) [G1487](#) [G2532](#) [G3956](#)

σκανδαλισθήσονται, ἀλλ’ οὐκ ἐγώ.
 badhé-sami-kesandhung nanging mboten kawula
[G4624](#) [G0235](#) [G3756](#) [G1473](#)

| Petrus banjur munjuk: “Sanadyan sadaya sami kacuwan, kawula temtu boten.”

30 καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, Ἄμην λέγω
 lan ngandika dhateng-piyambakipun ingkang- Yésus Saestu Kawula-matur
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#) [G0281](#) [G3004](#)

σοι, ὅτι σὺ σήμερον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν
 dhateng-panjenengan bilih panjenengan dinten-punika punika ing- dalu saderengipun
[G4771](#) [G3754](#) [G4771](#) [G4594](#) [G3778](#) [G3588](#) [G3571](#) [G4250](#)

ἢ δις ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρίς με ἀπαρνήσῃ.
 utawi kaping-kalih sawung-jago kluruk kaping-tiga Kawula badhé-nyélaki
[G2228](#) [G1364](#) [G0220](#) [G5455](#) [G5151](#) [G1473](#) [G0533](#)

| Pangandikane Gusti Yesus: “Aku pitutur marang kowe: Satemene ing dina iki, ing bengi iki uga, sadurunge jago kluruk ping pindho, kowe bakal wis nyelaki Aku kaping telu.”

31 ὁ δὲ ἐκπερισσῶς ἐλάλει, Ἐὰν δέη, με συναποθανεῖν
 ingkang- ugi langkung-sanget matur Manawi kedah kawula pejah-sesarengan
[G3588](#) [G1161](#) [G4057](#) [G2980](#) [G1437](#) [G1163](#) [G1473](#) [G4880](#)

σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. ὡσαύτως δὲ
 sareng-Panjenengan mboten mboten Panjenengan kawula-badhé-nyélaki semanten-ugi ugi
[G4771](#) [G3756](#) [G3361](#) [G4771](#) [G0533](#) [G5615](#) [G1161](#)

καὶ πάντες ἔλεγον.
 ugi sedaya sami-matur
[G2532](#) [G3956](#) [G3004](#)

Nanging Petrus saya nemen anggone munjuk: “Sanadyan kawula ngantos pejah sesarengan kaliyan Paduka, kawula boten badhe nyelaki Paduka.” Liya-liyane iya padha munjuk mangkono.

32 Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον, οὗ τὸ ὄνομα Γεθσημανί; καὶ
 Lan sami-rawuh dhateng panggenan ingkang ing- namanipun Gètsémani lan
[G2532](#) [G2064](#) [G1519](#) [G5564](#) [G3739](#) [G3588](#) [G3686](#) [G1068](#) [G2532](#)

λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, Καθίσατε ὧδε, ἕως
 ngandika dhateng- murid Panjenenganipun Lenggaha ing-ngriki ngantos
[G3004](#) [G3588](#) [G3101](#) [G0846](#) [G2523](#) [G5602](#) [G2193](#)

προσεύξωμαι.
 Kawula-ndedonga
[G4336](#)

Bareng padha tekan ing panggonan kang aran Getsemane, Gusti Yesus ngandika marang para sakabat: “Padha linggiha ana ing kene, sajrone Aku ndedonga.”

33 καὶ παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν
 lan ngasta ingkang- Pétrus lan ingkang- Yakobus lan ingkang-
[G2532](#) [G3880](#) [G3588](#) [G4074](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2385](#) [G2532](#) [G3588](#)

Ἰωάννην μετ’ αὐτοῦ; καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν.
 Yohanes sareng Panjenenganipun lan wiwit gumeter lan susah-sanget
[G2491](#) [G3326](#) [G0846](#) [G2532](#) [G0756](#) [G1568](#) [G2532](#) [G0085](#)

Petrus, Yakobus lan Yokanan padha kadhawuhan ndherek. Panjenengane kraos ajrih banget lan gumeter,

34 καὶ λέγει αὐτοῖς, Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου,
 lan ngandika dhateng-piyambakipun-sedaya Sanget-sedhih punika ing- nyawa Kawula
[G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G4036](#) [G1510](#) [G3588](#) [G5590](#) [G1473](#)

ἕως θανάτου; μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε.
 ngantos pejah kèndelana ing-ngriki lan jagana
[G2193](#) [G2288](#) [G3306](#) [G5602](#) [G2532](#) [G1127](#)

banjur ngandika marang sakabat-sakabat mau: “Aku prihatin banget, rasane nganti kaya arep mati. Kowe padha anaa ing kene lan meleka.”

35 καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπιπτεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσήχετο
 lan sasampunipun-majeng sekedhik dhawah ing ing- siti lan ndedonga
[G2532](#) [G4281](#) [G3398](#) [G4098](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1093](#) [G2532](#) [G4336](#)

ἵνα, εἰ δυνατόν ἐστιν, παρέλθῃ ἀπ’ αὐτοῦ ἡ ὥρα.
 supados manawi saged punika langkunga saking Panjenenganipun ing- jam
[G2443](#) [G1487](#) [G1415](#) [G1510](#) [G3928](#) [G0575](#) [G0846](#) [G3588](#) [G5610](#)

Panjenengane banjur mlampah sawatara tindak, nuli sumungkem ing bumi sarta ndedonga, manawa pancen diparengake, muga wektu iku sumingkira saka ing Panjenengane.

- 36 καὶ ἔλεγεν, Ἀββᾶ, ὁ Πατήρ, πάντα δυνατά σοι;
lan matur Abba dhuh- Rama sedaya saged kanggé-Panjenengan
[G2532](#) [G3004](#) [G0005](#) [G3588](#) [G3962](#) [G3956](#) [G1415](#) [G4771](#)
- παρένεγκε τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἑμοῦ; ἀλλ' οὐ τί
mugia-kalangkungan ing- cangkir punika saking Kawula nanging mboten punapa
[G3911](#) [G3588](#) [G4221](#) [G3778](#) [G0575](#) [G1473](#) [G0235](#) [G3756](#) [G5101](#)
- ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί σύ.
Kawula kersa nanging punapa Panjenengan
[G1473](#) [G2309](#) [G0235](#) [G5101](#) [G4771](#)

Ature: "Dhuh Abba, Rama, kagem Paduka boten wonten barang ingkang mokal, mila mugl karsaa nyingkiraken tuwung punika saking Kawula, nanging sampun ngantos kajeng Kawula, namunga ing sakarsa Paduka."

- 37 καὶ ἔρχεται καὶ εὕρισκει αὐτοῦς καθεύδοντας, καὶ λέγει
lan rawuh lan manggihaken piyambakipun-sedaya saré lan ngandika
[G2532](#) [G2064](#) [G2532](#) [G2147](#) [G0846](#) [G2518](#) [G2532](#) [G3004](#)
- τῷ Πέτρῳ Σίμων, καθεύδεις? οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν
dhateng- Pétrus Simon panjenengan-saré mboten panjenengan-kuwawi satunggal jam
[G3588](#) [G4074](#) [G4613](#) [G2518](#) [G3756](#) [G2480](#) [G1520](#) [G5610](#)
- γρηγορήσαι?
jaga
[G1127](#)

Sawise mangkono Panjenengane banjur wangsul, katelune padha katemu turu. Nuli ngandika marang Petrus: "Simon, kowe kok turu? Apa kowe ora kuwat melek sajam bae?"

- 38 γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ ἔλθητε εἰς
jagana lan ndedongaa supados mboten panjenengan-mlebet dhateng
[G1127](#) [G2532](#) [G4336](#) [G2443](#) [G3361](#) [G2064](#) [G1519](#)
- πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἢ δὲ σὰρξ ἀσθενής.
panggodha ing- pancèn roh purun ing- nanging daging ringkih
[G3986](#) [G3588](#) [G3303](#) [G4151](#) [G4289](#) [G3588](#) [G1161](#) [G4561](#) [G0772](#)

Padha meleka lan ndedongaa, supaya kowe ora tumiba ing pangodha; roh iku cumadhang, nanging daging iku ringkih."

- 39 καὶ πάλιν ἀπελθὼν, προσήξατο, τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν.
lan malih sasampunipun-késah ndedonga ingkang- sami pangandika ngucapaken
[G2532](#) [G3825](#) [G0565](#) [G4336](#) [G3588](#) [G0846](#) [G3056](#) [G3004](#)

Banjur tindak maneh lan ndedonga kaya sing dhisik mau.

- 40 καὶ πάλιν ἐλθὼν, εὔρεν αὐτοῦς καθεύδοντας.
lan malih sasampunipun-rawuh manggihaken piyambakipun-sedaya saré
[G2532](#) [G3825](#) [G2064](#) [G2147](#) [G0846](#) [G2518](#)
- ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καταβαρυνόμενοι; καὶ οὐκ
wonten amargi piyambakipun-sedaya ing- mripat awrat lan mboten
[G1510](#) [G1063](#) [G0846](#) [G3588](#) [G3788](#) [G2599](#) [G2532](#) [G3756](#)
- ἤδεισαν τί ἀποκριθῶσιν αὐτῷ.
sami-mangertos punapa mangsuli dhateng-Panjenenganipun
[G1492](#) [G5101](#) [G0611](#) [G0846](#)

Bareng wangsul, para sakabate lagi padha turu, amarga mripate mbliyut sarta ora padha ngreti kudu ngaturake wangsulan kapriye marang Panjenengane.

- 41 καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον, καὶ λέγει αὐτοῖς, Καθεύδετε
lan rawuh ing- kaping-tiga lan ngandika dhateng-piyambakipun-sedaya Sarénana
[G2532](#) [G2064](#) [G3588](#) [G5154](#) [G2532](#) [G3004](#) [G0846](#) [G2518](#)
- τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. ἀπέχει; ἦλθεν ἡ ὥρα; ἰδοὺ,
ing- sesanipun lan ngasoa cekap sampun-rawuh ing- jam pirsanana
[G3588](#) [G3063](#) [G2532](#) [G0373](#) [G0568](#) [G2064](#) [G3588](#) [G5610](#) [G3708](#)
- παραδίδοται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὰς χεῖρας τῶν
dipun-khianati ingkang- Putraning - Manungsa dhateng ing- asta saking-
[G3860](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G1519](#) [G3588](#) [G5495](#) [G3588](#)
- ἀμαρτωλῶν.
para-tiyang-dosa
[G0268](#)

Bareng wangsul kaping telune banjur ngandika: "Saiki turua lan ngasoa. Wis samene bae, iki wis wancine, delengen, Putraning Manungsa diulungake marang tangane para wong dosa.

- 42 ἐγείρεσθε, ἄγωμεν; ἰδοὺ, ὁ παραδιδούς με ἤγγικεν!
Wungua mangga-késah pirsanana ingkang- ingkang-masrahaken Kawula sampun-celak
[G1453](#) [G0071](#) [G3708](#) [G3588](#) [G3860](#) [G1473](#) [G1448](#)

Tangia, ayo padha lunga, sing ngulungake Aku wis cedhak."

- 43 Καὶ εὐθύς ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, παραγίνεται ἰούδας,
Lan sanalika taksih Panjenenganipun ngandika rawuh ingkang- Yudas
[G2532](#) [G2112](#) [G2089](#) [G0846](#) [G2980](#) [G3854](#) [G3588](#) [G2455](#)
- εἷς τῶν δώδεκα, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος, μετὰ μαχαίρων
satunggal saking- kalih-welas lan sareng piyambakipun tiyang-kathah mbekta pedhang
[G1520](#) [G3588](#) [G1427](#) [G2532](#) [G3326](#) [G0846](#) [G3793](#) [G3326](#) [G3162](#)
- καὶ ξύλων, παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν
lan penthung saking para- imam-agung lan para- ahli-Kitab lan para-
[G2532](#) [G3586](#) [G3844](#) [G3588](#) [G0749](#) [G2532](#) [G3588](#) [G1122](#) [G2532](#) [G3588](#)
- πρεσβυτέρων.
piniseruh
[G4245](#)

Nalika Gusti Yesus isih ngandika, Yudas kang dadi panunggalane sakabat rolas, dumadakan teka bebarengan karo wong sagrombolan kang padha asikep pedhang lan penthung, yaiku utusane para pangareping imam, ahli Toret lan para pinituwa.

- 44 δεδώκει δὲ ὁ παραδιδούς αὐτὸν σύσσημον
sampun-maringi ugi ingkang- ingkang-masrahaken Panjenenganipun tandha
[G1325](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3860](#) [G0846](#) [G4953](#)
- αὐτοῖς, λέγων: Ὃν ἂν φιλήσω, αὐτός
dhateng-piyambakipun-sedaya ngandika Sinten kemawon kawula-ambung piyambakipun-punika
[G0846](#) [G3004](#) [G3739](#) [G0302](#) [G5368](#) [G0846](#)
- ἐστιν; κρατήσατε αὐτὸν, καὶ ἀπάγετε ἀσφαλῶς.
inggih-punika cepengana Panjenenganipun lan bekta-késaha kanthi-aman
[G1510](#) [G2902](#) [G0846](#) [G2532](#) [G0520](#) [G0806](#)

Wong kang ngulungake Panjenengane wis aweh tandha marang wong-wong mau mangkene: "Wong kang dakcucup, yaiku wonge, cekelen lan dhabyangen sing kenceng."

45 καὶ ἐλθὼν, εὐθὺς προσελθὼν αὐτῷ, λέγει,
lan sasampunipun-rawuh sanalika sasampunipun-nyedhak dhateng-Panjenenganipun matur
[G2532](#) [G2064](#) [G2112](#) [G4334](#) [G0846](#) [G3004](#)
Ῥαββί, καὶ κατεφύλησεν αὐτόν.
Rabbi lan ngambung Panjenenganipun
[G4461](#) [G2532](#) [G2705](#) [G0846](#)

Bareng wis tekan ing kono Yudas banjur marepeki Gusti Yesus sarta matur: “Rabbi,” nuli nucup.

46 οἱ δὲ ἐπέβαλαν τὰς χεῖρας αὐτῷ, καὶ ἐκράτησαν
para- ugi numrangaken ing- asta dhateng-Panjenenganipun lan sami-nyepeng
[G3588](#) [G1161](#) [G1911](#) [G3588](#) [G5495](#) [G0846](#) [G2532](#) [G2902](#)
αὐτόν.
Panjenenganipun
[G0846](#)

Wong-wong mau banjur padha ngebyuk nyekel Gusti Yesus.

47 εἷς δέ, τις τῶν παρεστηκότων, σπασάμενος τὴν
satunya nanging satunggaling-tiyang saking- ingkang-sami-ngadeg narik ing-
[G1520](#) [G1161](#) [G5100](#) [G3588](#) [G3936](#) [G4685](#) [G3588](#)
μάχαιραν, ἔπαισεν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἀφείλεν αὐτοῦ
pedhang nggebug ingkang- abdi saking- imam-agung lan ngethok piyambakipun
[G3162](#) [G3817](#) [G3588](#) [G1401](#) [G3588](#) [G0749](#) [G2532](#) [G0851](#) [G0846](#)
τὸ ὠτάριον.
ing- kuping
[G3588](#) [G5621](#)

Salah sawijining wong kang ana ing kono ngunus pedhange lan banjur disabetake marang abding Imam Agung, temah perung kupinge.

48 καὶ ἀποκριθεὶς, ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς,
lan sasampunipun-mangsuli ingkang- Yésus ngandika dhateng-piyambakipun-sedaya
[G2532](#) [G0611](#) [G3588](#) [G2424](#) [G3004](#) [G0846](#)
Ὡς ἐπὶ ληστήν ἐξήλθατε μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων
Kados dhateng bégal panjenengan-sedaya-medal mbekta pedhang lan penthung
[G5613](#) [G1909](#) [G3027](#) [G1831](#) [G3326](#) [G3162](#) [G2532](#) [G3586](#)
συλλαβεῖν με?
nyepeng Kawula
[G4815](#) [G1473](#)

Gusti yesus ngandika marang wong-wong mau: “Apa kokkira Aku iki begal, kok dadi kowe padha mrene nyekel Aku kanthi asikep gegaman pedhang lan penthung?”

49 καθ’ ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ
saben- dinten Kawula-wonten ing-ngarsanipun panjenengan-sedaya ing ing-
[G2596](#) [G2250](#) [G1510](#) [G4314](#) [G4771](#) [G1722](#) [G3588](#)
ἱερῷ διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. ἀλλ’
Padaleman-Suci mucal lan mboten panjenengan-sedaya-nyepeng Kawula nanging
[G2411](#) [G1321](#) [G2532](#) [G3756](#) [G2902](#) [G1473](#) [G0235](#)
ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί.
supados dipunkayektenaken ing- Kitab-Suci
[G2443](#) [G4137](#) [G3588](#) [G1124](#)

Mangka saben dina Aku ana ing satengahmu, memulang ana ing Padaleman suci; Aku ora kokcekel. Nanging surasaning Kitab Suci pancen kudu kayektenan.”

50 καὶ ἀφέντες αὐτὸν, ἔφυγον πάντες.
lan sasampunipun–nilar Panjenenganipun sami–mlayu sedaya
[G2532](#) [G0863](#) [G0846](#) [G5343](#) [G3956](#)

Para sakabat banjur padha lumayu, ninggal Panjenengane.

51 Καὶ νεανίσκος τις συνηκολούθει αὐτῷ,
Lan satunggaling–jaka satunggaling–tiyang ndèrèk Panjenenganipun
[G2532](#) [G3495](#) [G5100](#) [G4870](#) [G0846](#)

περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ; καὶ κρατοῦσιν αὐτόν,
ngagem kain–lena ing wuda lan sami–nyepeng piyambakipun
[G4016](#) [G4616](#) [G1909](#) [G1131](#) [G2532](#) [G2902](#) [G0846](#)

Nalika samana ana wong nom-noman ndherekake Gusti Yesus, kang mung kemul lawon, iku iya arep dicekel,

52 ὁ δὲ, καταλιπὼν τὴν σινδόνα, γυμνὸς ἔφυγεν.
ingkang– nanging sasampunipun–nilar ing– kain–lena wuda mlayu
[G3588](#) [G1161](#) [G2641](#) [G3588](#) [G4616](#) [G1131](#) [G5343](#)

nanging tumuli ninggal lawone, lumayu wuda.

53 Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα. καὶ
Lan sami–ngirid ingkang– Yésus dhateng ing–ngarsanipun– imam–agung lan
[G2532](#) [G0520](#) [G3588](#) [G2424](#) [G4314](#) [G3588](#) [G0749](#) [G2532](#)

συνέρχονται πάντες οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ
sami–makempal sedaya para– imam–agung lan para– pinisepuh lan para–
[G4905](#) [G3956](#) [G3588](#) [G0749](#) [G2532](#) [G3588](#) [G4245](#) [G2532](#) [G3588](#)

γραμματεῖς.

ahli–Kitab

[G1122](#)

Gusti Yesus banjur kadhayang menyang ing daleme Imam Agung. Para pangareping imam, pinituwa lan ahli Toret padha nglumpek ana ing kono.

54 καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ, ἕως
lan ingkang– Pétrus saking tebih ndèrèk Panjenenganipun ngantos
[G2532](#) [G3588](#) [G4074](#) [G0575](#) [G3113](#) [G0190](#) [G0846](#) [G2193](#)

ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως; καὶ ἦν συνκαθήμενος
ing–lebet dhateng ing– latar saking– imam–agung lan wonten lenggah–sesarengan
[G2080](#) [G1519](#) [G3588](#) [G0833](#) [G3588](#) [G0749](#) [G2532](#) [G1510](#) [G4775](#)

μετὰ τῶν ὑπηρετῶν, καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς.
sareng kaliyan– para–abdi lan ngawi dhateng ing– geni
[G3326](#) [G3588](#) [G5257](#) [G2532](#) [G2328](#) [G4314](#) [G3588](#) [G5457](#)

Kacrita Petrus ngodhol marang Gusti Yesus nganti tekan ing plataraning Imam Agung, banjur linggih awor para abdi, karo api-api.

55 Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ
Para– ugi imam–agung lan sedaya ing– Sanhedrin sami–madosi nglawan
[G3588](#) [G1161](#) [G0749](#) [G2532](#) [G3650](#) [G3588](#) [G4892](#) [G2212](#) [G2596](#)

τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν, εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν, καὶ οὐχ
ingkang– Yésus paseksi kanggé ing– mejahi Panjenenganipun lan mboten
[G3588](#) [G2424](#) [G3141](#) [G1519](#) [G3588](#) [G2289](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3756](#)

ἠῦρισκον.

sami–manggihaken

[G2147](#)

Para pangareping imam, malah sapepake pradata, padha golek paseksen kang kanggo nggugat Gusti Yesus, supaya bisa dipatrapi paukuman pati, nanging ora oleh.

- 56 πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ
kathah amargi sami-paseksi-palsu nglawan Panjenenganipun lan sami ing-
[G4183](#) [G1063](#) [G5576](#) [G2596](#) [G0846](#) [G2532](#) [G2470](#) [G3588](#)
- μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν.
paseksi mboten wonten
[G3141](#) [G3756](#) [G1510](#)

Akeh wong kang padha ngaturake paseksen palsu, nanging siji lan sijine ora bisa gathuk.

- 57 καὶ τινες ἀναστάντες, ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ,
lan sawetawis-tiyang sasampunipun-ngadeg sami-paseksi-palsu nglawan Panjenenganipun
[G2532](#) [G5100](#) [G0450](#) [G5576](#) [G2596](#) [G0846](#)
- λέγοντες,
ngandika
[G3004](#)

Banjur ana wong sawatara kang ngaturake paseksen rerekan, nglawan Gusti Yesus kalawan pandakwa mangkene:

- 58 ὅτι Ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος, ὅτι Ἐγὼ
bilih Kawula-sedaya sampun-mireng Panjenenganipun ngandika bilih Kawula
[G3754](#) [G1473](#) [G0191](#) [G0846](#) [G3004](#) [G3754](#) [G1473](#)
- καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον, τὸν χειροποίητον, καὶ
badhé-ngrusak ingkang- Padaleman-Suci punika ingkang- damel-manungsa lan
[G2647](#) [G3588](#) [G3485](#) [G3778](#) [G3588](#) [G5499](#) [G2532](#)
- διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον, ἀχειροποίητον, οἰκοδομήσω.
salebetipun tigang dinten sanès mboten-damel-manungsa Kawula-badhé-mbangun
[G1223](#) [G5140](#) [G2250](#) [G0243](#) [G0886](#) [G3618](#)

"Kula sampun sami mireng tiyang punika wicanten makaten: Padaleman Suci gaweaning manungsa iki arep Dakrubuhake, lan sajroning telung dina aku bakal ngadegake liyane, kang dudu gaweaning manungsa."

- 59 καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία αὐτῶν.
lan mboten-ugi mekaten sami wonten ing- paseksi piyambakipun-sedaya
[G2532](#) [G3761](#) [G3779](#) [G2470](#) [G1510](#) [G3588](#) [G3141](#) [G0846](#)

Paseksen iki uga cengkah karo paseksen liyane.

- 60 καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς μέσον, ἐπηρώτησεν τὸν
lan sasampunipun-ngadeg ingkang- imam-agung ing tengah ndangu ingkang-
[G2532](#) [G0450](#) [G3588](#) [G0749](#) [G1519](#) [G3319](#) [G1905](#) [G3588](#)
- Ἰησοῦν, λέγων, Οὐκ ἀποκρίνη οὐδέν? τί οὗτοί σου
Yésus ngandika Mboten mangsuli punapa-punapa punapa tiyang-punika Panjenengan
[G2424](#) [G3004](#) [G3756](#) [G0611](#) [G3762](#) [G5101](#) [G3778](#) [G4771](#)
- καταμαρτυροῦσιν?
sami-nyeksèni
[G2649](#)

Imam Agung banjur jumeneng ana ing satengahing parepatan nuli ndangu marang Gusti Yesus: "Apa Kowe ora mangsuli apa-apa tumrap pandakwaning seksi-seksi marang Kowe iku?"

61 ὁ δὲ ἐσιώπα, καὶ οὐκ ἀπεκρίνατο οὐδέν. πάλιν ὁ
 ingkang- ugi kèndel lan mboten mangsuli punapa-punapa malih ingkang-
[G3588](#) [G1161](#) [G4623](#) [G2532](#) [G3756](#) [G0611](#) [G3762](#) [G3825](#) [G3588](#)

ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν, καὶ λέγει αὐτῷ,
 imam-agung ndangu Panjenenganipun lan ngandika dhateng-Panjenenganipun
[G0749](#) [G1905](#) [G0846](#) [G2532](#) [G3004](#) [G0846](#)

Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ Υἱὸς τοῦ Εὐλογητοῦ;
 Panjenengan punika ingkang- Kristus ingkang- Putraning ingkang- Ingkang-Pinuji
[G4771](#) [G1510](#) [G3588](#) [G5547](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G2128](#)

Nanging Gusti Yesus kendel bae, ora maringi wangsulan apa-apa. Imam Agung ndangu maneh marang Panjenengane: “Apa Kowe Sang Kristus, Putraning Kang Mahapinuji?”

62 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι. καὶ ὄψεσθε
 ingkang- ugi Yésus ngandika Kawula punika lan panjenengan-sedaya-badhé-mirsani
[G3588](#) [G1161](#) [G2424](#) [G3004](#) [G1473](#) [G1510](#) [G2532](#) [G3708](#)

τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως,
 ingkang- Putraning - Manungsa saking tengen lenggah saking- pangwaos
[G3588](#) [G5207](#) [G3588](#) [G0444](#) [G1537](#) [G1188](#) [G2521](#) [G3588](#) [G1411](#)

καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.
 lan rawuh mbekta ing- méga saking- swarga
[G2532](#) [G2064](#) [G3326](#) [G3588](#) [G3507](#) [G3588](#) [G3772](#)

Paring wangsulane Gusti Yesus: “Iya Aku iki Panjenengane, lan kowe kabeh bakal padha ndeleng Putraning Manungsa lenggah ing satengene Kang Mahakuwasa lan rawuh nitih meganing langit.”

63 ὁ δὲ ἀρχιερεὺς, διαρρήξας τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ,
 ingkang- ugi imam-agung sasampunipun-nyuwèk ing- jubah piyambakipun
[G3588](#) [G1161](#) [G0749](#) [G1284](#) [G3588](#) [G5509](#) [G0846](#)

λέγει, Τί ἔτι χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων;
 ngandika Punapa taksih kabetahan kita-gadhahi seksi
[G3004](#) [G5101](#) [G2089](#) [G5532](#) [G2192](#) [G3144](#)

Imam Agung banjur nyuwèk-nyuwèk pangagemane lan ngandika: “Apa prelune isih nganggo seksi maneh?”

64 ἠκούσατε τῆς βλασφημίας. τί ὑμῖν
 panjenengan-sedaya-sampun-mireng ing- panyenyamah punapa dhateng-panjenengan-sedaya
[G0191](#) [G3588](#) [G0988](#) [G5101](#) [G4771](#)

φαίνεται? οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν, ἔνοχον εἶναι θανάτου.
 katingal para- ugi sedaya sami-ngukum Panjenenganipun lepat punika pejah
[G5316](#) [G3588](#) [G1161](#) [G3956](#) [G2632](#) [G0846](#) [G1777](#) [G1510](#) [G2288](#)

Panjenengan sadaya sampun mireng anggenipun nyenyamah Gusti Allah, kadospundi panimbang panjenengan? Wong-wong kabeh padha sarujuk, yen Panjenengane kudu diukum pati.

65	Καὶ ἤρξαντό Lan sami-wiwit G2532 G0756	τινες sawetawis-tiyang G5100	ἐμπτύειν ngidoni G1716	αὐτῷ, Panjenenganipun G0846	καὶ περικαλύπτειν lan nutupi G2532 G4028	αὐτοῦ Panjenenganipun G0846	τὸ πρόσωπον, ing-pasuryan G3588 G4383	καὶ κολαφίζειν lan nggebug G2532 G2852	αὐτὸν, Panjenenganipun G0846	καὶ λέγειν lan matur G2532 G3004
	αὐτῷ, dhateng-Panjenenganipun G0846	Προφήτευσον! Pratelakna G4395	καὶ οἱ lan para- G2532 G3588	ὑπηρέται juru-jagi G5257	ράπισμασιν tamparan G4475	αὐτὸν Panjenenganipun G0846	ἔλαβον. sami-nampani G2983			

Banjur ana wong sawatara kang wiwit ngidoni Panjenengane, nutupi pasuryane lan ngantemi karo kandha: "Heh, Nabi, coba mecaa!" Dalasan para abdi iya padha napuki.

66	Καὶ ὄντος Lan nalika-wonten G2532 G1510	τοῦ Πέτρου ingkang-Pétrus G3588 G4074	κάτω, ngandhap G2736	ἐν τῇ ing-ing- G1722 G3588	αὐλῇ, latar G0833	ἔρχεται rawuh G2064	μία satunggaling G1520	τῶν saking- G3588	παιδισκῶν abdi-èstri G3814	τοῦ saking- G3588	ἀρχιερέως, imam-agung G0749
	καὶ ἰδοῦσα lan sasampunipun-mirsani G2532 G3708	τὸν Πέτρον ingkang-Pétrus G3588 G4074	θερμαινόμενον, ngawi G2328	ἐμβλέψασα sasampunipun-mandeng G1689	αὐτῷ, riyambakipun G0846	λέγει, matur G3004	Καὶ σὺ Lan panjenengan G2532 G4771	μετὰ τοῦ sareng ingkang- G3326 G3588	Ναζαρηνοῦ tiyang-Nasarèt G3479	ἦσθα-- wonten G1510	τοῦ ingkang- G3588
	Ἰησοῦ. Yésus G2424										

Nalika iku Petrus isih ana ngisor, ana ing plataran. Banjur ana wong wadon, abdine Imam Agung, kan teka,

lan bareng weruh Petrus api-api, ditamatake raine, banjur alok: "Sampeyan niku enggih melu Yesus, tiyang Nasaret niku."

68	ὁ ingkang- G3588	δὲ ἠρνήσατο, ugi nyelaki G1161 G0720	λέγων, ngandika G3004	Οὔτε Kawula-mboten G3777	οἶδα, mangertos G1492	οὔτε kawula-mboten G3777	ἐπίσταμαι pirsa G1987	σὺ panjenengan G4771	τί punapa G5101	λέγεις. ngandika G3004	καὶ lan G2532	ἐξῆλθεν medal G1831	ἔξω njawi G1854	εἰς dhateng G1519	τὸ ing- G3588
	προαύλιον; èmpèr-ngajeng G4259	«καὶ ἀλέκτωρ <lan sawung-jago G2532 G0220	ἐφώνησεν». kluruk» G5455												

Nanging Petrus selak, wangsulane: "Kula boten ngreti sing mang karepake niku." Petrus banjur menyang ing pandhapa.

69 καὶ ἡ παιδίσκη, ἰδοῦσα αὐτὸν, ἤρξατο πάλιν λέγειν
lan ingkang- abdi-èstri sasampunipun-mirsani piyambakipun wiwit malih matur
[G2532](#) [G3588](#) [G3814](#) [G3708](#) [G0846](#) [G0756](#) [G3825](#) [G3004](#)

τοῖς παρεστῶσιν, ὅτι Οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστίν.
dhateng- ingkang-sami-ngadeg bilih Tiyang-punika saking piyambakipun-sedaya punika
[G3588](#) [G3936](#) [G3754](#) [G3778](#) [G1537](#) [G0846](#) [G1510](#)

Bareng wong wadon mau weruh Petrus maneh, banjur kandha-kandha marang wong-wong kang ana ing kono:
“Tiyang niki enggih tunggale nika.”

70 ὁ δὲ πάλιν ἤρνεῖτο. καὶ μετὰ μικρὸν, πάλιν οἱ
ingkang- ugi malih nyelaki lan sasampunipun sekedhik malih para-
[G3588](#) [G1161](#) [G3825](#) [G0720](#) [G2532](#) [G3326](#) [G3398](#) [G3825](#) [G3588](#)

παραεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ, Ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν
ingkang-sami-ngadeg sami-matur dhateng- Pétrus Saestu saking piyambakipun-sedaya
[G3936](#) [G3004](#) [G3588](#) [G4074](#) [G0230](#) [G1537](#) [G0846](#)

εἶ, καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ, <καὶ ἡ λαλιά
panjenengan-punika ugi amargi tiyang-Galiléa panjenengan-punika <lan ingkang- basa
[G1510](#) [G2532](#) [G1063](#) [G1057](#) [G1510](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2981](#)

σου ὁμοιάζει.
panjenengan sami>
[G4771](#) [G3662](#)

Nanging Petrus selak maneh. Ora let suwe wong-wong kang ana ing kono padha calathu marang Petrus:
“Sampeyan niku genah tunggale, napa malih sampeyan tiyang Galilea!”

71 ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν, ὅτι Οὐκ οἶδα
ingkang- ugi wiwit nyupata lan sumpah bilih Kawula-mboten mangertos
[G3588](#) [G1161](#) [G0756](#) [G0332](#) [G2532](#) [G3660](#) [G3754](#) [G3756](#) [G1492](#)

τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, ὃν λέγετε!
ingkang- tiyang punika ingkang panjenengan-sedaya-nyebut
[G3588](#) [G0444](#) [G3778](#) [G3739](#) [G3004](#)

Ing kono Petrus banjur wiwit nyupatani lan sumpah: “Kula boten wanuh kalih tiyang sing mang kandhakake
niku!”

72 καὶ εὐθύς ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. καὶ ἀνεμνήσθη ὁ
lan sanalika kanggé kaping-kalih sawung-jago kluruk lan kêngetan ingkang-
[G2532](#) [G2112](#) [G1537](#) [G1208](#) [G0220](#) [G5455](#) [G2532](#) [G0363](#) [G3588](#)

Πέτρος τὸ ῥῆμα ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ
Pétrus ing- pangandika kados sampun-ngandika dhateng-piyambakipun ingkang-
[G4074](#) [G3588](#) [G4487](#) [G5613](#) [G3004](#) [G0846](#) [G3588](#)

Ἰησοῦς, ὅτι Πρὶν ἀλέκτορα διςϙ φωνῆσαι, τρίς με
Yésus bilih Saderengipun sawung-jago kaping-kalih kluruk kaping-tiga Kawula
[G2424](#) [G3754](#) [G4250](#) [G0220](#) [G1364](#) [G5455](#) [G5151](#) [G1473](#)

ἀπαρνήσει; καὶ ἐπιβαλὼν, ἔκλαιεν.
badhé-nyélaki lan sasampunipun-mangertos nangis
[G0533](#) [G2532](#) [G1911](#) [G2799](#)

Nalika iku jago tumuli kluruk kaping pindhone. Petrus banjur kelingan marang pangandikane Gusti Yesus
marang dheweke: “Sadurunge jago kluruk ping pindho, kowe wis nyelaki Aku kaping telu.” Banjur nangis
senggruk-senggruk.